

Region Midtjylland

April 2007

Fotos uden kildeangivelse stammer fra
Region Midtjyllands arkiv

Grafisk Service, Region Midtjylland | 990-07-015

Læssevis af ideer til Midtjylland

Dette idékatalog er stemmerne fra de over 200 repræsentanter fra både offentlige og private virksomheder fra hele Region Midtjylland, der var samlet i marts 2007 for at diskutere visioner for regionen.

Deres opgave var at komme med konkrete ideer, som skal inspirere den videre debat blandt borgere og beslutningstagere og munde ud i den første sammenhængende vision for udviklingen i Midtjylland.

Det var med en formidabel interesse og entusiasme, konference-deltagerne bidrog med det, de tænker og tror på. Det forpligter til at lade sig inspirere af dette idékatalog og blive ved med at lytte.

Vi skal se langt. Ikke bare fire år, som vi er vant til. Men 20 år frem. Sætte ord på vores drømme og se, hvor langt vi kan nå sammen i regionen.

De næste skridt, der tages i processen, er de såkaldte »Anna Amalia thesaloner«, hvor borgere fra hele regionen inviteres til debat om regionens fremtid. Derudover starter kommuner og region drøftelserne om Den regionale udviklingsplan inden for overskuelig fremtid.

Jeg håber, idékataloget vil inspirere til den videre debat om, i hvilken retning vi gerne vil have, at Midtjylland skal udvikle sig.

Alle har mulighed for løbende at afprøve egne idéer og forslag til visioner, strategier eller konkrete initiativer på www.annaamalia.dk. Vi glæder os til at høre fra dig.

Jeg ønsker Midtjylland en god debat.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'B. Hansen'. The signature is written in a cursive style and is placed over a light grey rectangular background.

Bent Hansen
Formand for Regionsrådet i Region Midtjylland

INDLEDNING

Mange aktører er allerede engageret i Midtjyllands udvikling og ønsker fortsat at præge den: Kommuner, uddannelses- og forskningsinstitutioner, arbejdsmarkedets parter, virksomheder, organisationer og borgere. Desuden har vi et godt udgangspunkt i Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi, Beskæftigelsesrådets strategi og Regionsrådets strategier for uddannelse, kultur, bæredygtighed og råstoffer, når Den regionale udviklingsplan skal formuleres.

Start med meningen

»Det afgørende er at starte med at se på meningen. Nøglen til værdiskabelse ligger i den smarte løsning, der tilføjer produkter ny værdi. Dåseåbneren er f.eks. den meningsfulde løsning til konservesdåser.«

Anne Skare Nielsen
direktør, futurenavigator

Vi klynger os

»Der er en stærk tendens til at befolkningen og den økonomiske aktivitet bliver koncentreret i klynger.«

Torben M. Andersen
professor og tidligere
overvismand

Læssevis af idéer til Midtjylland

Med konferencen den 8. marts 2007 »Nutidsvalg er fremtidsvilkår« inviterede Regionsrådet i Region Midtjylland en bred kreds af midtjyske aktører ind i »værkstedet« for at blive inspireret til udarbejdelsen af Den regionale udviklingsplan. Aktørernes opgave var at komme med konkrete ideer til den videre debat om udvikling i Region Midtjylland.

Resultat fra konference

Dette idékatalog er resultatet af mødet mellem 200 repræsentanter fra både offentlige og private virksomheder, organisationer mv. fra hele Region Midtjylland, der i 15 workshops diskuterede temaerne uddannelse, beskæftigelse, infrastruktur, kultur, natur og miljø, samt vedvarende energi. Diskussionerne handlede både om drømmene, det gode liv – og de helt konkrete forslag.

Hvem har bidraget til idékataloget?

Kommuner, større virksomheder, arbejdsmarkedets parter, erhvervsråd, miljøcentre, uddannelses- og forskningsinstitutioner, organisationer m.fl.

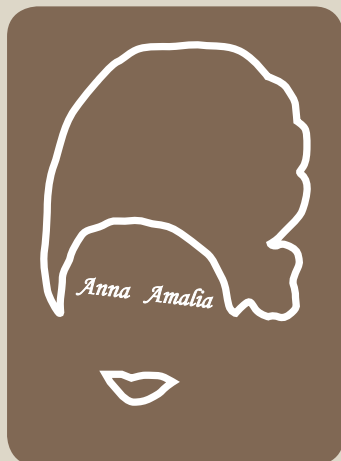
Hvad sker der så nu?

Idékataloget kan fungere som afsæt for en debat med borgerne, en debat som blandt andet Anna Amalia-projektet skal være med til at sætte i gang. Derudover er idékataloget tænkt som inspiration til drøftelser mellem kommuner og region.

Hvem er Anna Amalia?

Region Midtjyllands Anna Amaliaer inviterer alle borgere til debat om drømme, ønsker og forslag til den fremtidige udvikling i Midtjylland. Se meget mere om arrangementer og refleksioner på www.annaamalia.dk

Her har du mulighed for at gå i dialog og afprøve eller kommentere Anna Amaliaernes forslag og idéer, der ikke fremgår af dette idékatalog.

tendens

Hvad er en regional udviklingsplan?

Den regionale udviklingsplan er en vision for, hvordan Midtjylland skal udvikle sig de næste mange år. Hensigten med Den regionale udviklingsplan er at skabe sammenhæng og synergieffekter mellem de kommunale, regionale og nationale initiativer, der tages i vores region, gennem en fælles vision og strategi for udviklingen i Midtjylland. Udkast til Den regionale udviklingsplan skal præsenteres for offentligheden i slutningen af 2007.

Gå efter det originale

»Hvis vi ikke kan blive de største eller billigste så skal vi gå efter at blive originale. Ting skal have sjæl, være det vi synes er det bedste, og det skal passe ind i helheden.«

Anne Skare Nielsen
direktør, futurenavigator

Velfærdsklemmen

Vi bliver stadig rigere og stiller øgede krav om mere og bedre offentlig velfærdsservice. Samtidig er det offentlige tilpasningsmuligheder ved hjælp af flere hænder og øget finansieringsgrundlag ved at være udtømte. Det kan på sigt øge uligheden i vores samfund.

Vi står i dag med et ressource-dilemma, hvor krav og behov til den offentlige sektor vil vokse hurtigere end ressourcerne. Ud over at spørge os selv, hvad vi får for pengene, om det er de rigtige opgaver der løses, må vi i Midtjylland søge nye veje for samarbejder og partnerskaber, der kan imødegå ressource-dilemmaet.

Det er nødvendigt, at investeringer i eksempelvis uddannelse eller infrastruktur i endnu højere grad har en optimal effekt på beskæftigelse, virksomheders konkurrenceevne, bosætning osv. og påvirker sundhed, børnepasning, ældrepleje mv.

Den regionale udviklingsplan som en fælles vision giver kommuner, region og andre regionale aktører en unik mulighed for sammen at sikre sammenhæng mellem kollektive og egne investeringer, fordi de kan ske ud fra en fælles forståelse af, hvilken vej vi gerne vil have, at Midtjylland udvikler sig.

At lave en fælles regional vision er en lang proces, der ikke sker i løbet af et års tid – visionen skal vokse ud af praksis.

Og vi er kun lige begyndt.

Se meget mere om aktiviteter vedrørende Den regionale udviklingsplan i 2007 på www.rm.dk/via2373.html

UDDANNELSE

– det sagde deltagerne på konferencen:

Der skal skabes flere og bedre kontakter til erhvervslivet

Allerede i gymnasietiden skal der skabes kontakt til erhvervslivet, så de unge kan se, hvad der foregår. Det vil måske kvalificere deres valg af uddannelse, men også gøre, at de kan se fordelene ved at tage tilbage til deres hjemby efter endt uddannelse.

Der mangler fleksibel efteruddannelse

Der mangler tilbud om efteruddannelse til virksomhedernes medarbejdere – og for få virksomheder arbejder med kompetenceudvikling. Der skal også være mulighed for anerkendelse af realkompetencer, og anvendelse af e-learning skal udbredes.

Passer uddannelserne til de unges livsstil?

Hvis vi skal mindske frafaldet i uddannelserne, skal vi måske se mere på, hvordan de unges livsstil og uddannelserne passer sammen. De unges liv er præget af individualisering, af mange valgmuligheder, af kompleksitet og af mangel på autoriteter. Er uddannelserne tidssvarende? Efterskolerne har succes, så man må lære af dem.

Taxametersystemet skal tænkes om

Grundlaget for og placeringen af uddannelsesstilbud er styret af taxametersystemet. Der er brug for, at taxametersystemet tænkes om.

Vi vil have ånd og helhed

Vi vil ikke bare måles, vejes og effektiviseres – for så mister vi meningen, sjæl og gennemslagskraft. Vi vil have ånd og helhed.

Det er ikke kun et mål at lære dansk – børnene skal også lære at brænde for noget.

Der er brug for fjernundervisning og e-learning

Der er brug for at udvikle mulighederne for fjernundervisning og e-learning mere. Det er ikke mindst vigtigt pga. de geografiske afstande og i forhold til mulighederne for efteruddannelse. Uddannelse skal kunne ske i en virtuel verden.

Vi skal nedbryde uddannelsesmurene

Vi skal sætte mere fokus på realkompetencer. Der skal være alternative steder i uddannelsessystemet. Nogle eksperimenter, hvor vi nedbryder uddannelsesmurene, så der bliver mere sammenhæng til omverdenen. Men det er samtidigt også vigtigt at fastholde merit- og akkrediteringsmulighederne.

»Hvis ambitionen er at hæve uddannelsesniveaueet og gøre uddannelsessystemet mere tilgængeligt, så er et af svarene at kunne udbyde fleksible uddannelsesforløb. Uddannelser, som er placeret på matrikler og uddannelser, som er netbaserede. Uddannelser, som arbejder med blended learning, dvs. uddannelser, som på en eller anden måde minimerer de afstande, som er her i regionen.«

Svend Aage Povlsgaard

tendens

Drengenes vinderen skal plejes bedre

Frafaldet fra uddannelse er stort hos drengene, og vi skal helt fra folkeskolen blive bedre til at forstå drengenes særlige behov. De skal måske belønnes og værdsættes på en anden måde. It trigger drengene mere – måske er mere kønsopdelt uddannelse en mulighed.

Bologna-modellen giver fleksible uddannelser

Bologna-modellen giver mulighed for at afbryde en uddannelse efter bachelor og tage erhvervsarbejde - for derefter at stå på uddannelsessystemet igen.

Uddannelserne må passe til de unges hurtige måde at leve på, og de skal have mulighed for livslang læring og kvalificering. Uddannelse er en »vare«, hvor der skal være fleksible muligheder og forløb.

Campusser skal spredes over hele regionen

Uddannelsesstederne kan spredes ud over regionen og samtidig knytte sig til det, man er god til i området.

Birk har rykket sig fra at være uld og ufaglært arbejdskraft til at være et kraftcenter for design og uddannelse. Holstebro har fødevarerindustrien, Vestjylland turismen osv. Det kunne der gøres mere ud af.

Uddannelse inden for styrkeområder

Regionen har styrkeområder inden for sundhed, miljø og fødevarer, så derfor skal vi også have nogle uddannelser, der skaber grundlag for udvikling.

Uddannelse er ikke kun for de unge

Nogle af de unge, der i dag ikke får en uddannelse, er enten skoletrætte eller ikke så bogligt stærke. De skal derfor ud i virksomhedspraktik, og så skal de senere kunne tage deres uddannelse. Det kan de naturligvis også i dag, men mange har ikke råd til igen at sætte sig på skolebænken, når der også skal betales af på hus og bil. Samfundet skal skrues sådan sammen, så det i højere grad kan lade sig gøre at tage en uddannelse senere i livet.

Design – det er Region Midtjylland

I dag hentes dygtige designere oftest fra udlandet. Der skal designere ind i alle brancher og design i alle uddannelser.

Uddannelse og dannelse

Der skal fokus på det hele liv i uddannelserne. Højskolens sjæl kunne måske overføres til uddannelsessystemet. Det er vigtigt, at de unge forankres socialt i uddannelsessystemet. Sammenhold, kreativitet og musiske aktiviteter skal opprioriteres.

- Institutionsstrukturen i de videregående uddannelser er under forandring til endnu større enheder som f.eks. professionshøjskoler. Formålet er at skabe stærke uddannelsesmiljøer med tværfaglig bredde og høj kvalitet.
- Der er brug for at hæve uddannelsesniveaue. Det nuværende niveau er, at 80% har en ungdomsuddannelse og 38% en videregående uddannelse. Den nationale målsætning for 2015 er, at 95% har en ungdomsuddannelse, og 50% en videregående uddannelse.
- De midtjyske forskelle i uddannelsesniveaue stiger, og der er flest ufaglærte i den vestlige og sydlige del af regionen.
- Erfaringer tyder på, at en regions egenproduktion af kandidater med en lang videregående uddannelse spiller en stor rolle for, at regionens virksomheder har adgang til højt kvalificeret arbejdskraft.
- Der er sammenhæng mellem lokalisering af uddannelsesudbud, bosætning og beskæftigelse i regionen.
- Uddannelsesudbuddet har betydning for placering af virksomheder og for om et område er attraktivt at bosætte sig i.

Læs mere om tendenser og fakta i analyserapporten www.rm.dk/via2373.html

»Problemet med fraflytning fra Vestjylland er, at vi skal have nogle stærkere studiemiljøer. Vi skal have de unge mennesker koncentreret på nogle færre adresser, end vi har i dag. Vi skal skabe nogle større og stærkere studiemiljøer spredt ud over regionen. Det fastholder de unge mennesker, og det bliver spændende studiemiljøer.«

Asbjørn Christensen

Pas på akademiseringen

Professionsuddannelserne skal give handlingskompetence. Vi skal passe på, at f.eks. pædagoguddannelsen ikke bliver for universitetspræget.

Ærtehalm

Uddannelse og erhvervsfremme hænger sammen som ærtehalm. Det er vigtigt, at regionen beskæftiger sig med begge dele i sammenhæng.

Cold Hawaii

En ildsjæl fra Thisted vil lave et windsurfing-center. Han siger, det vil tiltrække højtuddannet arbejdskraft til området. På samme måde kunne der tænkes kreativt i at sammenkoble uddannelse og erhverv.

Fyrtårne udenfor Århus

Regionen eller landet kan markedsføre sig som et bæredygtigt område og så få uddannelserne til at matche dette – f.eks. med en miljøbevidsthedsuddannelse. Andre områder, der kunne satses på, var idrætsuddannelser, rehabiliteringsuddannelser eller e-learning og virtuelle oplevelse.

Vi skal skippe de traditionsbundne uddannelsesområder og turde skabe nogle nye fyrtårne også udenfor Århus.

Studerende i den virtuelle verden

Uddannelse skal også kunne ske i den virtuelle verden.

Der er spændende muligheder i f.eks. at lade studerende fra forskellige studieretninger etablere en »virtuel« virksomhed sammen og på den måde udnytte tværfagligheden.

Rollemodeller og mentorer på banen, tak

Vi skal blive bedre til at bruge rollemodeller på alle niveauer i uddannelsessystemet – for at motivere de unge og for at kvalificere deres valg af uddannelse. Forældrene skal gøres mere bevidste om, at de er rollemodeller. Men-

torer i uddannelsessystemerne kunne hjælpe med at få fat i de studerende og hjælpe dem i gang – især socialt. Rollemodeller og mentorer skal bruges mere aktivt til at forhindre frafald blandt nydanskere.

Nr. Nissum seminarium har i en årrække udbudt fleksibel netbaseret læreruddannelse i en række af læreruddannelsens liniefag og har i dag stor erfaring på området.

Foto: Nr. Nissum Seminarium

Studievejledningen skal blive bedre

Vejledningssystemet er også et vigtigt omdrejningspunkt. Studievejledningen skal i det hele taget forbedres også for forældrene - ud fra deisen om, at hvis forældrene bliver godt klædt på, så kan de bedre vejlede i studievalget. Et særligt område er sandsynligvis indvandreforældre, som kan have svært ved at vejlede deres børn.

Universiteterne skal åbne dørene endnu mere

Universiteterne skal ud og fortælle om, hvordan et universitet fungerer - også ud over det rent faglige. Det sociale aspekt skal med. Man kunne også overveje at sætte specielle busser ind, så studerende og andre fra yderområderne let kan komme til universitetet eller andre læresteder.

Vejledere skal forstå de unge

Særligt på de kortere uddannelser kan det store frafald reduceres f.eks. ved at lade de studerende prøve mere praktisk arbejde. Men der skal også lægges stor vægt på at sikre mere sammenhæng mellem den teoretiske og praktiske del, samt at sikre vejledere, der har de rigtige kompetencer og forstår ungdomskulturen.

Nye uddannelser med international profil

Regionen kunne f.eks. lave en bæredygtighedsuddannelse, en omsorgs- og plejeuddannelse, som kan sælges i udlandet og/eller en uddannelse for ren teknologi. Vi kunne måske også lave flere internationale klasser på alle niveauer i uddannelsessystemet. Animationsskolen, Økologihøjskolen, ny orkesterskole, Det Kongelige Teaters balletskole i Holstebro osv. er eksempler på, at det kan lade sig gøre at få en international profil og tiltrække studerende.

Internationalisering som pakkøløsning

En pakkøløsning kan måske få flere til at rejse til udlandet for at studere. Hvis alt det praktiske er løst med stipendier, bolig, skat mv., så bliver det nemmere for den studerende.

Folkeskolen skal brandes

Der er brug for at gøre mere for at løfte folkeskolens ry og udvikle læreruddannelsen, så den f.eks. tiltrækker flere mænd. Læreruddannelsen skal ikke være ens alle steder. Undervisningen i folkeskolen skal struktureres, så den passer til børns evne til at koncentrere sig på forskellige alderstrin.

»Hvordan får vi danske studerende til at rejse ud, og udenlandske studerende til at rejse til Danmark? Det gør vi ved at sætte internationalisering på skoleskemaet så tidligt som muligt - også i folkeskolen, som en naturlig del af alt det, vi gør.«

Gina Renosto

»Hvis vi ønsker at øge uddannelsesniveaet i Midt- og Vestjylland vil det være vigtigt at reducere frafaldet, og det gøres gennem bedre studievejledning. Det vil være afgørende at holde fokus på den enkelte studerende, så det er studievejleder og underviser, der kender den enkelte studerende og tager vedkommende alvorligt gennem deres uddannelse.«

Peer Daugbjerg

BESKÆFTIGELSE

– det sagde deltagerne på konferencen:

Seniorer skal blive på arbejdsmarkedet

Vi skal fastholde mange flere på arbejdsmarkedet gennem en seniorpolitik, der ikke kun er fine ord – men aktiv og reel. Vi taler langsigtet, men handler kortsigtet, og det skal ændres. Man må f.eks. undersøge, hvad der skal til, for at seniorer på nedsat tid ikke kun får isolerede og nedprioriterede opgaver. Hvorfor ikke lave spændende delejob, hvor to-tre seniorer deler et job?

Flere skal i arbejde

Det er nu med de gode konjunkturer, at vi har mulighed for at trække folk ind på arbejdsmarkedet – blandt andet fordi der opstår helt nye former for job.

Ved at give plads i bunden af »jobpyramiden«, kan man få personer ind, der i dag er udenfor arbejdsmarkedet. Vi skal bruge mere jobrotation og på den måde også fremme det øvrige personales muligheder for at komme »op gennem systemet«. Der er i øjeblikket specielt muligheder i det offentlige.

Fra deltid til fuldtid

Vi skal blive bedre til at udnytte arbejdskraftressourcerne – f.eks. er det problematisk, at mange ofte kun ansætter personer på deltid og derved ikke udnytter den fulde arbejdsstyrke.

»Jeg arbejder på Rose Poultry, et fjerkræslagteri, hvor vi bruger meget ufaglært arbejdskraft, og vi har rigtig mange indvandrere ansat. Det fungerer godt, at vi har mange udlændinge, fordi de kan snakke sammen, men somme tider har vi lidt svært ved at snakke med dem, og der har vi brug for en eller anden form for sproglig opkvalificering. Et partnerskab, et samarbejde med det offentlige om at få lært de mennesker dansk. Vi må også kunne kommunikere med dem, så det er sikkerhedsmæssigt forsvarligt.«

Heidi Balling

Vi bygger videnøkonomien ovenpå

Vi skal bygge videnøkonomien ovenpå de primære erhverv, der er vigtige i regionen. Eksempelvis lave nicheprodukter i fiskerierhvervet.

Støtte til den gode leder

Ledelse spiller en central rolle i forhold til at skabe rammerne for det gode arbejdsliv. De gode ledere skal støttes i at skabe de bedste rammebetingelser.

Vi skal have lov at være stolte

Vi skal markedsføre styrkepositionerne bedre for at tiltrække arbejdskraft. Virksomhederne i Vest er gode til at producere og effektivisere produktionsgange. Det skal synliggøres – og det skal være noget, vi er stolte af. Kraftcentre udspringer af en styrkeposition indenfor et særligt område, og disse styrkepositioner skal spottes og dyrkes.

Der skal også værnes om respekten for de, der er beskæftiget i offentlige erhverv. Region Midtjylland er den største arbejdsgiver i Regionen. Derfor skal

tendens

Region Midtjylland som arbejdsgiver være frontløber i forhold til at skabe rammer for et godt arbejdsliv.

Forskning og fyrtårne i hele regionen

Forskningen skal knyttes til produktionsvirksomhederne, på en måde som gør, at også virksomheder i udkantsområderne kan tiltrække arbejdskraft. Produktionsvirksomhederne er tit ikke placeret i samme område som videnvirksomhederne. Der skal derfor skabes metoder til at sikre en bedre videndeling - der skal også være »fyrtårne« med viden uden for Århus. F.eks. er der behov for at oprette forsknings- og videncentre inden for fiskerierhvervet.

Netværk mellem ildsjæle

Vi skal finde ildsjælene i land og by og skabe netværk, der videndeler om, hvordan arbejdskraften tiltrækkes.

Arbejdskraft skal ikke køre mere end 45 minutter

Veluddannet arbejdskraft er en forudsætning for at skabe udvikling i randområderne i regionen. Derfor er spørgsmålet om infrastruktur relevant. Måske kan vi også skabe flere centre for udvikling for på den måde at gøre det muligt, at den daglige transporttid til arbejdspladsen ikke overstiger 45 minutter.

Gå på arbejde hjemmefra

Mange job kan klares decentralt, væk fra virksomheden. Derfor skal indsatsen for at udnytte ny teknologi forstærkes. Ved f.eks. at fremme brugen af hjemmearbejdspladser, kan man tiltrække folk fra en større periferi, når de f.eks. kun skal køre to dage om ugen.

Regionen må ikke brække over

De unge søger mod byerne for at tage en uddannelse og vender sjældent tilbage. Vi skal sikre uddannelsesmuligheder også vestpå og i udkantsområderne, for hvis de forsvinder, forsvinder de unge også. Det er også vigtigt med praktikmuligheder på virksomheder i Vestjylland eller yderområderne.

Der skal være sammenhæng

Beskæftigelsen skal ses i en bredere sammenhæng med uddannelsesmuligheder og erhvervsudvikling.

Brug for de krøllede hjerner

Der er en tendens til øget koncentration af uddannelsesinstitutionerne for at sikre faglig bæredygtighed. Vi skal sikre at øget koncentration ikke medfører øget standardisering. Der er brug for »flerhed i fagligheden« og de »krøllede hjerner«.

- Der bliver færre unge og flere ældre på arbejdsmarkedet. Arbejdsstyrken bliver meget mindre i løbet af få år.
- Kvalifikationskravene stiger på grund af den globale konkurrence og mere brug af teknologi og it.
- Der er risiko for mangel på faglært og højtuddannet arbejdskraft, mens der bliver dårligere beskæftigelsesmuligheder for de ufaglærte.
- Færre er beskæftiget indenfor landbrug, fiskeri og fremstillingserhverv, mens flere er beskæftiget indenfor de private serviceerhverv.
- Flere flytter fra Vestjylland til Østjylland og fra land til by. Det øger risikoen for en dårlig spiral, hvor virksomheder ikke kan få tilstrækkelig veluddannet arbejdskraft og derfor også flytter væk fra Vestjylland og fra landområderne. Det gælder særligt for de videnstunge virksomheder, der skal bruge højtuddannet arbejdskraft.

Læs mere om tendenser og fakta i analyserapporten www.rm.dk/via2373.html

»Når vi tænker beskæftigelse, så kunne vi godt tænke helt nyt. F.eks. kunne vi på Århus Sygehus godt lægge vores telefonomstilling på Samsø. »Hallo det er Århus Sygehus« – det kunne de godt sige på Samsø – det behøver de ikke sidde på Århus Sygehus for at sige.«

Mina Harding Iranzad

Vi skal prøve at vende »bøtten«

Konjunkturerne gør, at det er let at finde beskæftigelse. Det fører til, at uddannelse og kompetenceudvikling nedprioriteres. Virksomhederne skal udanne nedefra, så det er muligt at lave opgaverul som i sundhedssektoren, hvor sosu-assistenten skal varetage dele af sygeplejerskens job, der til gengæld skal varetage dele af lægens job.

Vi skal udbygge tiltag som voksenlærling, meritlærer osv. Mangel på folkeskolelærere betød, at meritlærer-uddannelsen blev opfundet. Tilsvarende tiltag skal i højere grad tænkes ind på resten af arbejdsmarkedet.

Byt job

Der er gode erfaringer fra Horsens med afklaring af realkompetencer. Det betyder, at man ser på folks faktiske kompetencer, og det kan skabe »opgaverul«.

En måde at trække folk ud i periferien kunne også være at oprette en mulighed for at lave et »job-swap«.

Livserfaring er også en kompetence

Vi skal redefinere begrebet »kompetencer«. Det gælder både i forhold til flygtninge og indvandrere og også i forhold til »restgruppen«, der i dag ikke er i arbejde.

Uddannelse er ikke nødvendigvis »på skolebænken«.

Skal vi have øget kompetenceniveauet i samfundet, skal uddannelse ikke blot foregå »på skolebænken«. En stor del af de unge, der i dag ikke får en uddannelse, kunne måske samles op, hvis uddannelsen ikke kun er »på skolebænken«. Det boglige fylder i dag for meget inden for visse fag - det må kunne nedtones til fordel for virksomhedspraktik.

Støtte ved sygdom

Vi skal gøre mere for at fastholde personer i job, når de er blevet syge. Det er selve arbejdsorganiseringen, der skal fokuseres på. Alt for mange går ned med stress, fordi vi organiserer os forkert i dag.

Det gode arbejdsliv

Vi skal have balance i vores liv. Vi skal undersøge, hvordan vi kan gøre det, vi drømmer om samtidig med, at vi er i beskæftigelse. Private og offentlige virksomheder skal skabe en virksomhedsånd. Det vil påvirke sygefravær, fastholdelse af seniorer og kvalificering af unge.

Nyt syn på udenlandsk arbejdskraft

Vi skal ændre vores syn på udenlandsk arbejdskraft og understøtte dansk arbejdskrafts mulighed for at arbejde i udlandet. De kommunale borgerservices kunne tilbyde service på tysk og andre sprog, der tilpasser sig virksomhedernes behov for udenlandsk arbejdskraft.

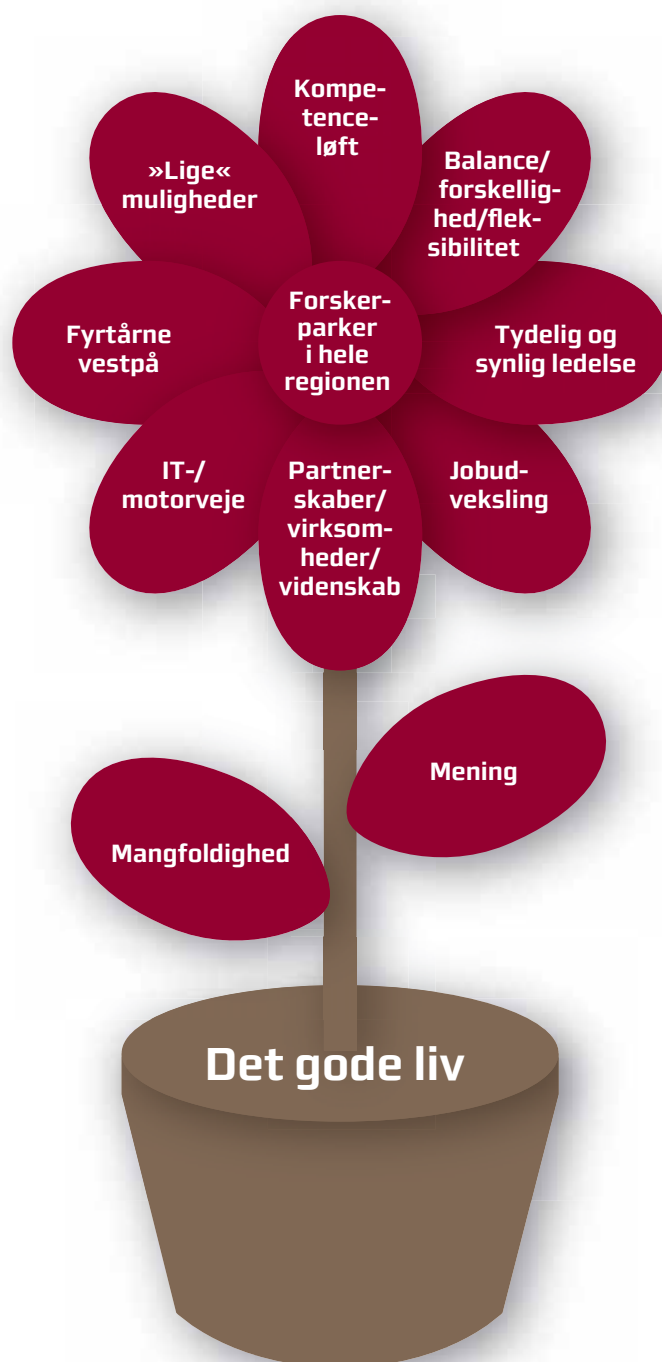

Illustration udarbejdet af konference­deltagere.

INFRASTRUKTUR

– det sagde deltagerne på konferencen:

Vi skal have en samlet vision for infrastrukturen

Vi må udarbejde et samlet strategisk grundlag for planlægning og brug af ressourcer til udvikling af alle typer infrastruktur – veje, jernbaner, havne, lufthavne og It-net. Visionen skal tage højde for forskelle i levevilkår og erhvervs muligheder – øst, vest, nord, syd – og der skal tænkes i samlede løsninger for både individuel trafik, godstrafik og kollektiv persontransport. Der skal tænkes på kort og langt sig – planlægning af nye veje og jernbaner tager tid.

Alternative tog

Der skal tænkes i kollektive alternativer til den individuelle biltrafik. Lokal-tog og letbaner skal være reelle alternativer – det er tiden, der tæller. Der skal ske en generel opgradering af jernbanenettet, da der er problemer med en sammenhængende togdrift i både øst-vest gående og vest-nord gående retninger. En opgradering af sikkerheden er vigtig. Nye erhvervsområder, nye bosætningsområder og infrastruktur må sammentænkes på en kreativ og realistisk måde.

Intelligent roadpricing

Mulighederne for roadpricing skal udnyttes – men på en gennemtænkt måde, så den spreder trafikken uden at blokere for erhvervsudvikling.

Prioritering er vigtig

Forberedelse af motorveje tager lang tid – derfor er prioritering vigtig.

Satellitstyring

Man kunne udnytte vejnettet mere effektivt ved mere brug af satellitstyring af trafikken via GPS.

»Når vi taler veje og vejforbindelser, så mener jeg, at færgeforbindelserne skal være gratis for borgerne. De skal betragtes fuldstændig som motorveje – en service som alle landets borgere er med til at betale.«

Laila Munk Sørensen

It-infrastruktur skal give lige adgang til viden

It-Infrastrukturen skal fungere optimalt. Den er en forudsætning for lige adgang til oplysning og kompetenceudvikling og derfor et vigtigt redskab til at skabe fælles forudsætninger for alle.

Det kan også lette færdslen på vejene og skabe muligheden for udvidet brug af hjemmearbejdspladser. Djursland kan fungere som modelområde for etablering af trådløs it-struktur i hele regionen.

Mere godstrafik på vandet

Århus Havn er eneste konkurrencedygtige knudepunkt i regionen med hensyn til godstransport.

Århus Havn skal koncentrere sig mere om containertransporten, men kunne eventuelt aflastes via Grenaa Havn. Der må ses på en god arbejdsdeling mellem havnene.

Infrastruktur er en forudsætning for balance

Infrastruktur, tilgængelighed, uddannelsesmuligheder, arbejdspladser og sundhedstilbud skal ses i en sammenhæng. Infrastruktur og tilgængelighed til uddannelse og arbejdspladser er en nødvendig forudsætning for en balanceret vækst i regionen.

Fuld fart på togene

Hurtigere togforbindelse fra Aalborg via Århus til København ønskes.

Motorveje mellem alle større byer

Som følge af den voksende vækst og velstand vil der være behov for en udbygning af motorvejsnettet – både for at binde regionen sammen og for at flytte pendlingstrafikken hurtigt af sted. På grund af øget trafik-tæthed vil trafiksikkerheden komme i fokus, og der vil blive rejst et kvalitetskrav om ensrettede veje. En motorvej mellem Århus og Viborg er presserende.

Der må ikke gå koldbrand i yderområderne

Hvis nogle egne af regionen afskæres på grund af dårlig infrastruktur er der risiko for, at der går »koldbrand« i dem, og de dør ud. Vi skal have en klar fornemmelse af, om de ting, vi sætter i værk, vil bremse eller skabe vækst.

Max 45 minutter til arbejde

Arbejdskraftens bevægelighed er en vigtig forudsætning for vækst og balance i regionen. De fleste kan klare en transport til arbejdspladsen på 45 minutter. Det skal være et vigtigt pejlemærke i planlægningen.

Hvad der gavner yderområderne gavner også Århus

Århus er et kraftcenter og et vigtigt knudepunkt for arbejdskraften. Derfor skal det gøres muligt at komme langvejs fra på så kort tid som muligt – og udpendling skal gøres mere attraktiv. Det er vigtigt med en vifte af gode veje til/fra Århus. Ringveje om f.eks. de midt- og vestjyske byer betyder også, at man kan komme hurtigt forbi byerne – motorvejen om Herning er et godt eksempel.

Et offensivt vejnet

Der er behov for en aflastende motorvej i nord-syd gående retning – f.eks. som erstatning for A13. Den skal lette person- og godstrafik til og gennem landsdelen og forbedre forbindelsesvejene ud af landsdelen – for især godstrafikken. Der skal også tænkes offensivt i en forbedring af samfærd-

tendens

- Virksomheder og arbejdspladser koncentrerer sig om de store byer og tæt på de store veje.
- Der er en kraftigt stigende trafikmængde på vejene.
- Den voksende trafikmængde gælder også havnene og jernbanerne.
- Pendlingen stiger både internt i regionen og over regionsgrænsen.
- Folk får længere på arbejde
- Udbredelsen af It-infrastrukturen i Region Midtjylland ligger under landsgennemsnittet.

fakta

Infrastrukturens hovedelementer er:

- vejnettet
- jernbanenettet
- havne
- lufthavne
- it-infrastruktur

Infrastrukturen kan:

- Sikre arbejdskraftens mobilitet.
- Muliggøre en bred bosætning og lokalisering af virksomheder.
- Sikre adgang til uddannelse samt understøtte den regionale udvikling og vækst.
- Skabe sammenhæng mellem byområder.
- Være løftestang for udkantsområder.

Læs mere om tendenser og fakta i analyserapporten www.rm.dk/via2373.html

selsmulighederne til Hamborg – bl.a. ved en opgradering af motorvejen i Østjylland. Der er også behov for en opgradering af vejnettet til og fra Holstebro, Skjern og Ringkøbing.

Letbane i Århus

Vejsystemet i og omkring Århus kunne aflastes ved at bygge en letbane til de større byer i oplandet.

Nyt jernbaneknudepunkt

Forbindelsen nord-syd kunne gøres hurtigere, hvis der blev etableret et jernbaneknudepunkt vest for Århus. Knudepunktet kunne forbindes til hele Århus-området med letbane og busser – og det kunne gå hånd i hånd med planlægning af nye bosætningsområder.

Bedre adgang til lufthavnene

Det er ikke realistisk med en ny lufthavn. Billund er landsdelens internationale lufthavn, og der er grundlag for både Karup og Tirstrup lufthavne. Men det skal være lettere at komme til alle tre lufthavne – både veje og kollektiv trafik trænger til opgradering.

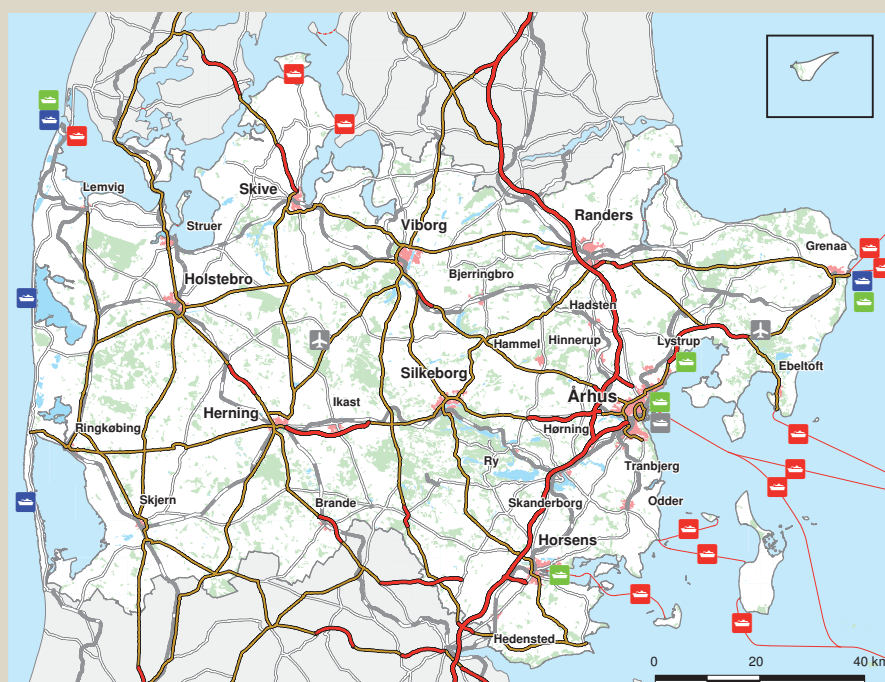
»I stedet for at blive ved med at tale om motorveje og persontransport, skal vi få den elektroniske motorvej til at fungere, så så mange som muligt får friere valg med hensyn til bosætning og job. Man kan skabe flere og flere hjemmearbejdspladser, og så får man en bedre koordination af familieliv, arbejdsliv og fritidsliv.«

Henrik Qvist

Signaturer

- Motorveje/
motortrafikveje
- Primære veje
- Sekundære veje
- Jernbane

- Lufthavn
- Trafikhavn
- Fiskerihavn
- Containerhavn
- Færge

»I Århus prøver vi at tænke i en sammenhæng mellem letbanevisionen og en realisering af vores byudvikling. Letbanen kommer til at forløbe der, hvor der bor og arbejder mange mennesker, og sådan at nye arbejdspladser og nye boligområder i høj grad bliver lagt, hvor der er god adgang til den kollektive trafik.«

Thomas Balle Christensen

»Samfundet bliver rigere også i fremtiden. Vi stiller større og større krav til sikkerhed, og det kommer vi også til at gøre på vejene. Derfor tror jeg, at det vil blive et ønske og et krav, når vi går tilstrækkeligt langt ud i fremtiden, at vi ønsker os motorvejsforbindelser mellem samtlige vores bysamfund internt i regionen. Vi skal det ene øjeblik arbejde i vest og det andet øjeblik i øst.«

Johannes Stensgaard

KULTUR

– det sagde deltagerne på konferencen:

Der er kultur i alt, hvad vi gør

Der skal være kultur i alting – kulturen skal være en del af det, vi gør. Kultur er også måden, vi lever med hinanden på. Vi skal give rum for, at borgerne i regionen – både unge, børn, voksne og ældre kan være aktive kulturskabere. Børn skal være kulturelle iværksættere, og regionen skal »fange« de unge med spændende aktiviteter. Erhverv og kultur skal sammentænkes – de kreative skal sættes i forbindelse med virksomhederne. Politikerne skal skabe gode rammebetingelser, og regionen skal »brandes«, så vi kan tiltrække både nye spændende mennesker, der vil bo i Midtjylland, og spændende kunstnere og kulturpersoner, der vil arbejde her.

Kunstnere skal hjælpes ud over rampen

Kunstnerne kunne tænke mere i klyngedannelse og netværk. Vi har bemærkelsesværdigt mange kunstnere i regionen – og vi skal hjælpe dem ud over rampen, og de skal være mere synlige. Måske kunne vi også tiltrække internationale kunstnere med tilbud som »Artists in residence«.

Et senior-universitet

Når vi lever længere, skal vi også lære længere. De over 60-årige vil i fremtiden blive en stor ressource for kulturlivet – både som kulturskabere

»Jeg ser gerne et samarbejde inden for hele regionen omkring turisme. Godt nok har kommunerne hver især meget at byde på, men samlet har vi utroligt meget. Så i stedet for at vi i hver af de små områder meler vores egen kage og derved let kommer til at konkurrere, skal vi befrugte hinanden og samarbejde på tværs og dermed styrke og synliggøre hele regionen. Turisterne flytter sig meget gerne hen over hele regionen, og hvis vi har en fælles planlægning og målsætning, så er jeg sikker på, det kan styrke os turismemæssigt.«

Pauline Asingh

»Jeg mener, vi skal blive meget bedre til at skabe en sammenhæng og kobling mellem de store fyrtårne i kulturen i regionen og så de små ildsjæle. Fyrtårnene bliver dem, der bliver drivkraft og bærende for en udvikling hos ildsjælene, og ildsjælene bliver de små frække drenge i klassen, der sparker fyrtårnene over benene og sørger for, at de ikke går i stå og bliver til tunge mastodonter.«

Sara Jørgensen

tendens

og -nydere. Måske kunne vi lave et kultur-universitet med rum for mere fordybelse.

Gratis kulturdag i regionen

Gennem et stort anlagt samarbejde på tværs af alle former for kulturliv og kommunegrænser kunne vi lave en årlig kulturdag, hvor der var gratis transport og gratis entre, og hvor alle døre var åbne – hos kunstnere, på museer, på historiske steder, i kreative miljøer, på uddannelsessteder og sportsarenaer. På rejsen kunne man få oplæst digte.

Gamle opskrifter kommer tilbage

Vi har mange gode historier at fortælle i regionen – og en af dem er om vores fødevarer. Vi kunne f.eks. lave et gastronomisk laboratorium.

Kulturskatpulje

Der skal flere penge til, og der kunne laves en virksomhedsfinansieret pulje. Vi må have nye finansieringsmuligheder, men der skal også laves en bedre koordinering omkring anvendelsen af midler. Puljerne skal slås sammen, så satsningen batter. Måske skulle ildsjælene også have lidt løn.

Foto: Aros

ARoS – et internationalt billed- og oplevelseshus

ARoS er et internationalt orienteret kunstmuseum i hjertet af Århus, og er med sine 17.700 kvadratmeter fordelt over ni etager ét af Nordeuropas største. Arkitekturen og kunsten er i international klasse. Og begge byder på oplevelser af høj karat: Fra lys til gys, fra holdning til underholdning, fra lystvandring til udfordring.

- Oplevelsesøkonomiens brancher er turisme (overnatning, gastronomi, nattelev mv.), formgivning, image og branding (arkitektur, design, reklame mv.) og kultur, kunst og underholdning.
- Der er stigende efterspørgsel efter oplevelser.
- I løbet af perioden 1994-2002 er fuldtidsbeskæftigelsen i den midtjyske oplevelsesøkonomi steget med næsten 20 procent.
- Næsten 18.000 personer er fuldtidsbeskæftigede inden for oplevelsesøkonomien i Region Midtjylland. Det svarer til at godt 22% af alle beskæftigede i oplevelsesøkonomien arbejder i Region Midtjylland.
- Fritid, sport og events er områder inden for kunst, kultur og underholdning. Her er Århus/Østjylland stærk inden for alle tre områder eksempelvis i form af Århus Festuge og Europas største middelalderfest i Horsens, mens Herning-Ikast og Viborg-Skives styrker ligger inden for sport og events.
- Vækst i oplevelsesøkonomien forudsætter et stærkt kulturliv.

Læs mere om tendenser og fakta i analyserapporten www.rm.dk/via2373.html

Synergi i kulturlivet

Vi skal blive bedre til at skabe synergi på tværs i regionen. F.eks. kunne man vælge at udbrede temaet for Århus Festuge til hele regionen. Amatørkulturen kan også gøres mere aktiv f.eks. i relation til erhvervslivet, men der kunne også skabes relationer og netværk mellem kunst og sport og kunst og IT. Vi skal have masser af krøllede hjerner og spændende mennesker. Vi skal ikke være konkurrenter, men konkollager i kulturlivet.

Kunst på gaden

Kultur og kunst skal være mere synlig i det offentlige rum. Det skal være mere unikt at færdes i byerne, og der skal være mere kunst i bybilledet. Kommunerne må være deres ansvar bevidst som ansvarlige for kulturen. To kommuner i regionen kunne f.eks. være venskabskulturbyer, så fælles stærke kultursider kunne udbygges. »Bykrigen« skal afsluttes.

Kulturperler på rad

Vi skal blive bedre til at skabe en synlig sammenhæng mellem kulturperlerne i regionen. Der kunne laves en kulturrute gennem Midtjylland, Midtjylland kunne være kendt som et »billede-bælte«. Specialerne kunne også knyttes sammen f.eks. glas på Mols, tekstil i Herning etc. Der kunne også laves en regional kunstfestival.

»Jeg vil gerne have, at der er flere kunstnere, der bosætter sig i regionen. De skal ud og arbejde i virksomhederne, så de kan være med til at udvikle nye produkter og genopfinde de gamle produkter i nye former.«

Lene Rikke Bresson

»Lokale kulturprofiler er en mulighed for at profilere de enkelte lokalområder i Region Midtjylland. Ideen er, at vi skal sætte os sammen – ildsjæle osv. - og kigge nærmere på den kulturhistorie, der præger området og samtidig kigge på foreninger og kulturtilbud. Herudfra kan vi markedsføre lokalsamfundet, men også sige noget om den lokale kulturhistorie, der præger området.«

Anders Stryhn

Vi skal kæle for de gamle steder

Vi skal have historien med os, så derfor skal vi passe på de historiske steder, så de bliver attraktive at besøge og bo ved.

Ikke nye mursten – men nyt indhold

Kulturliv kan få nyt liv på utraditionelle steder – f.eks. kunne uudnyttede haller og kirkerum inddrages mere aktivt. Regionen og kommunerne kunne også opkøbe tomme fabrikker og omdanne dem til kunstnerværksteder.

Design giver livskvalitet

Kvalitet har indflydelse på, hvordan vi arbejder, og hvordan vi er overfor andre mennesker. Design og arkitektur giver livskvalitet. Kunstnere kunne inddrages mere i udsmykning af offentlige rum eller med design inden for f.eks. sundhedssektoren. Vi kunne også lave en Art-award inden for forskellige genrer.

Ildsjæle skal blive til et fakkeltog

For 20 år siden talte vi om fyrtårne og ildsjæle – nu skal vi tale om »fakkeltog«. Kulturliv drives af ildsjæle – de må bringes sammen på kryds og tværs. Museumsfolk skal møde andre – f.eks. kunne der laves strikkeudstilling på et museum, der kunne laves kirkekoncerter i et samarbejde med den lokale husmoderforening. Der må nedbrydes grænser, så små foreninger kommer i dialog og samarbejder med store organisationer.

Et positivt oprør

Vi skal ikke tage kampen op mod de unge, men bruge den energi de har. Samfundet har også brug for dem, der stiller sig udenfor. Vi må støtte de alternative unge i at skabe udviklende miljøer. Oprør skal bruges positivt.

Vision

»Bykrigen er slut, og alle byerne i Region Midtjylland formår at arbejde sammen om alt fra kultur til erhverv. Dermed skaber vi en fuldstændig unik styrke, sammenhold og en fælles identitet.«

Morten Thorning

» Musikbranchen har sine prisuddelinger. I Midtjylland skal vi have den første og største Art-award. Og det betyder, at vi skal uddele priser til den bedste grafiker, den bedste skulptør, den bedste maler og den bedste animator osv. Det, tror jeg virkelig, er noget, der kan komme på kortet.«

Inger Hørup

»Vi skal i vores arbejde med kultur i Region Midt se mere på forskellighed. Vi har en masse kultur og forskellige byer. Vi skal turde lade faklen vandre.«

Hanne Pjedsted

NATUR OG MILJØ

– det sagde deltagerne på konferencen:

Natur lige uden for døren

Der er behov for, at et gode som natur, sundhed og ro findes lige uden for døren. En skov tæt på byen tilfører livskvalitet. Det er også vigtigt at konstruere natur i og ved byerne – som f.eks. badesøen ved Herning. Bynaturen skal beskyttes i lokalplanerne blandt andet mod økonomiske interesser – f.eks. udstykning af grunde ved naturskønne områder og søer.

Brakbjerg og Simested Å.

Natur for naturens skyld

Regionen har en fantastisk natur, og det er vigtigt, at sammenhængende naturområder beskyttes mod bebyggelse og erhvervsinteresser – det gælder landbrug, men også udnyttelse af have, fjorde og søer i erhvervs-mæssigt øjemed. Naturen skal i sammenhængende områder have lov til at udfolde sig på sine egne betingelser, og vi skal bevare yderpunkterne i regionen.

Nationalparker som løftestang

Nationalparkerne i Region Midtjylland er en udviklingsmulighed – først og fremmest Mols Bjerge og Skjern Ådal. Nationalparker giver mulighed for fordybelse og stilhed, som ikke findes i bynaturen. Nationalparkerne skal bruges som løftestang i forhold til at formidle naturen til borgere og turister i Region Midtjylland.

Natur skal sælges til turisterne

Turister vil have oplevelser og viden, og de vil gerne betale for god kvalitet. Regionen skal være opmærksom på at markedsføre sig som en attraktiv region med særlige naturoplevelser. Regionen skal bindes sammen

tendens

af gode vandre- og cykelruter, og veje og stisystemer skal være synlige. Men turismen skal også være bæredygtig.

Vi skal finde balancen mellem benyttelse og udnyttelse

Økologi er et vigtigt tema – og det er en vigtig opgave at finde den rigtige balance mellem benyttelse og udnyttelse af naturen. Miljøvenlige jordbrug kunne også tænkes i relation til naturparkerne.

Natur med plads til erhvervslivet

Der skal være plads til erhverv på landet, men det er vigtigt, at der finder en god regulering sted, så landet både kan blive et godt sted at leve og bo. Erhvervene må ikke alene sætte dagsordenen for brugen af naturen. Også placering af vindmøller må holdes op mod naturkvaliteter.

Borgere for et renere miljø

Der skal arbejdes videre på at formindske forureningen fra landbruget, men der skal også skabes en fællesnævner for håndtering af affald. Borgerne skal inddrages gennem kampagner – som f.eks. »Stop skovsvinene«.

Oplevelser for københavnere

Regionen skal markedsføre sig på kreative og spændende feriemuligheder. Bliv her i landet og hold ferie! Oplev en bondegård! På tur i Danmarks fortid eller shop amok i Århus.

»Vi skal skabe politisk bevidsthed om naturens værdi. Ikke kun en værdi man kan gøre op i følelser, men også en værdi man kan gøre op i kroner og øre. Man kan se at nærheden til f.eks. en skov, og det, at folk færdes der, på lang sigt vil betyde en større folkesundhed.«

Hanne Øster

- Naturen er en eftertragtet ressource.
- Naturen øger borgernes livskvalitet.
- Moderne landbrugsdrift ønsker større arealer.
- Der arbejdes på at fordoble skovarealerne.
- Erhvervs- og bytilvæksten tager sin del af landbrugs- og naturarealerne.
- Vi tillægger et aktivt friluftsliv stor betydning.
- Flere opsøger Midtjyllands mangfoldige natur.
- Klimaændringer vil betyde stigende vandstand og flere ekstreme vejrforhold.

Læs mere om tendenser og fakta i analyserapporten www.rm.dk/via2373.html

Dollerup Bakker.

Ud med børn og unge

Børn og unge skal ud i naturen og lære af den – og lære at færdes i den. Naturen er et afstressningsmiddel både for børn og voksne. Vi skal også have utraditionelle naturtilbud. Kunne man tilbyde folk en tømmerflåde i stedet for en kano?

Natur på GPS'en

Guidede ture for bilister. Hvad med at sidde i sin bil og taste koordinater ind, køre, men uden at vide, hvor man havner? Overraskelsen kunne blive en væsentlig del af oplevelsen.

Birke Sø.

Brun pels og brune øjne sælger

Bæversucces'en i Klosterheden viser, at brun pels og brune øjne trækker folk til. Kunne der være flere af sådanne projekter – f.eks. en bisonpark.

Der er faktisk dejligt på landet

Vi har mulighed for at gøre landsbyerne og de mindre bebyggede områder attraktive – og vi kan f.eks. bruge puljemidler til det. Vi skal kæmpe imod afvikling og forfald i yderområderne. Der skal blive ved med at leve mennesker i yderområderne, og vi skal både forholde os til forfald og uhensigtsmæssige opkøb.

»Jeg vil anbefale, at Region Midtjylland vil støtte op omkring etableringen af nationalparker i Danmark og også her i regionen. Nationalparkerne kan være med til at sikre en sammenhængende natur. Det vil være med til at fremme kulturhistorien, friluftslivet og formidlingen af naturen generelt og kan være med til at tiltrække turister udefra.«

Erik Skibsted

»Det traditionelle landbrugssamfund eksisterer ikke længere. I dag bor der alle mulige slags mennesker på landet og i landdistrikterne. Det er vigtigt, at regionen holder sig for øje, at der skal skabes mulighed for, at de kan blive der, og der kan skabes vilkår for liv i landdistrikterne.«

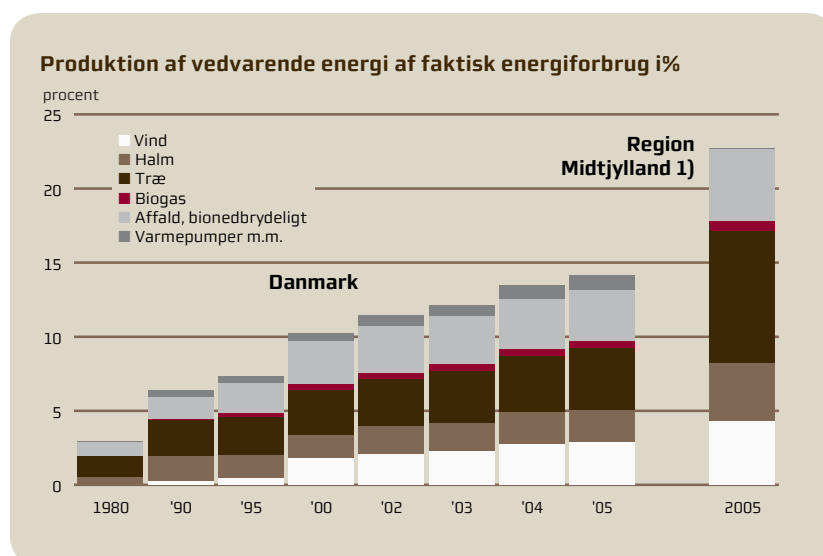
Poul Ole Jensen

VEDVARENDE ENERGI

– det sagde deltagerne på konferencen:

Vi skal arbejde ud fra en overordnet vision

Region Midtjylland skal være centrum for vedvarende energi, med fokus på brugerdriven innovation til fordel for borgere og virksomheder i regionen. Der skal opstilles langsigtede mål og sættes milepæle, og indsatsen skal gøres synlig på nationalt, EU og globalt plan. Det ideelle mål er 100% vedvarende energiforsyning.

Uddannelse i vedvarende energi

Region Midtjylland skal aktivt støtte innovation vedrørende vedvarende energi og satse stærkt på uddannelse og forskning. Der kunne f.eks. skabes et uddannelsescentrum f.eks. i Herning, der oparbejder viden, erfaring og særlig ekspertise om vedvarende energi, og der kunne oprettes et videnscenter for vedvarende energi som videreformidler forskning i landbrugets bidrag til vedvarende energi.

Vestjylland som rent energiområde

Vi kunne udnævne en del af regionen, f.eks. den vestlige, til rent vedvarende energiområde – området har vinden, husdyrgødning m.m. »Vestjylland rent energiområde« som parallel til »Samsø, vedvarende energio«. Ringkøbing kunne brandes som 100% vedvarende energiområde, og den nye bydel på havnen i Århus laves til vedvarende energi eller nul-energiområde. Der kunne f.eks. opstilles »fyrtårnsmøller« i havneindsejlingen.

Affald er en ressource

Det affald, som i dag er et problem, kan udnyttes som energiresource.

tendens

Vi skal skabe en god infrastruktur for vedvarende energi

Der skal skabes en god infrastruktur for vedvarende energi, f.eks. ved at etablere teststeder og -faciliteter for møller, og der skal oprettes vedvarende energi-områder eller bæltter. Prisforskelle på energi mellem geografiske områder bør udjævnes, da det er urimeligt, at de, der bidrager mest til produktion af vedvarende energi, har den dyreste energi. Det kan ske f.eks. gennem regeringsindgreb og afgiftsregulering. Vi må have en visionær tilgang med fokus på prioriterede områder og se på, at kompensation for diverse omkostninger og gener også er nødvendig.

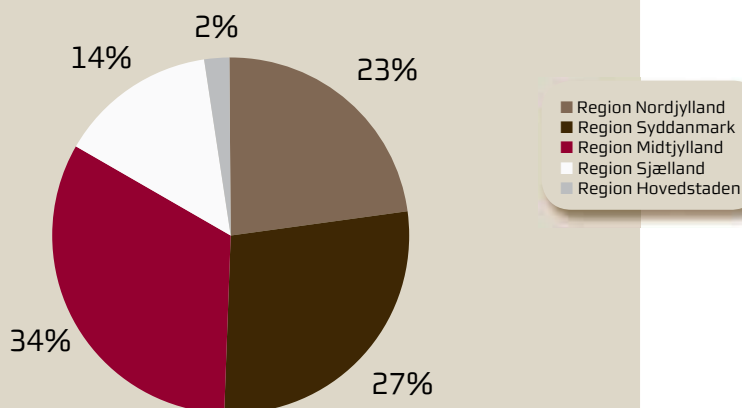
Det offentlige skal gå forrest

Der skal skabes et marked for vedvarende energi ved, at offentlige institutioner anvender vedvarende energi. Det vil støtte og stimulere vedvarende energiproduktion og erhvervsudvikling. Den kollektive trafik skal køre på vedvarende energi. Region og kommuner kan f.eks. opstille energiregnskaber og på det grundlag fastsætte mål.

Den folkelige opbakning må genskabes

Folkelig accept kan skabes gennem deltagelse. Energiselskaberne kunne som andelsselskaber med folkelig opbakning være meget mere aktive i udbygning af vindenergi. Brugerdriven innovation er vigtig.

Andel af elproduktion fra landbaserede vindmøller fordelt på regioner

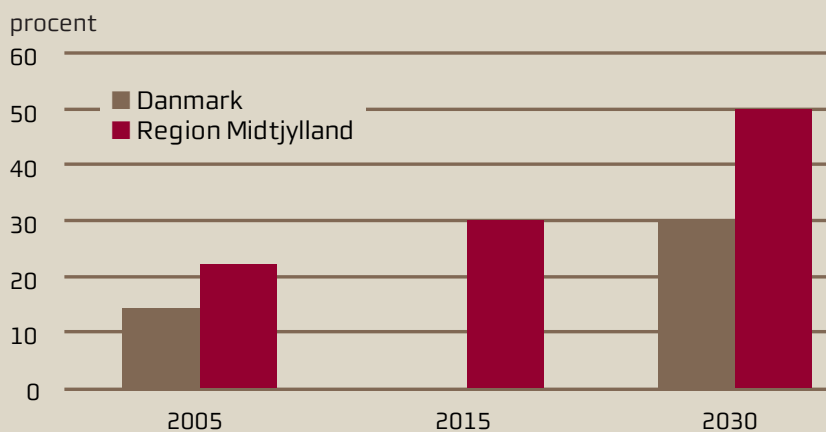
- Region Midtjylland har den stærkeste specialisering og beskæftigelse inden for energi- og miljøområdet.
- Vedvarende energi udgør 14% af det samlede energiforbrug i DK – mod 6% i EU.
- Godt 10% af energiforbruget kommer fra biomasse i DK – mod 4% i EU.
- 20% af elforbruget produceres af vindmøller.
- Det er muligt at to-tredoble den vedvarende energiproduktion fra primært biomasse og vindmøller.
- Det er muligt at udvikle nye miljøteknologier, som kan mindske landbrugets miljøbelastning.

Læs mere om tendenser og fakta i analyserapporten www.rm.dk/via2373.html

Billigere energi til naboerne

Der er sammenhæng mellem mølle og tegnebog for naboer. Nogle af de mest vellykkede projekter med opstilling af vindmøller har afsat beløb til naboerne – f.eks. 2%. Mølle- og biogas-naboer kunne tilbydes energi til en billigere pris. Jord til møller skal eksproprieres mod erstatning, og opførelse af vindmøller skal sendes i licitation for at sikre den billigste vedvarende energi.

Vision for vedvarende energi

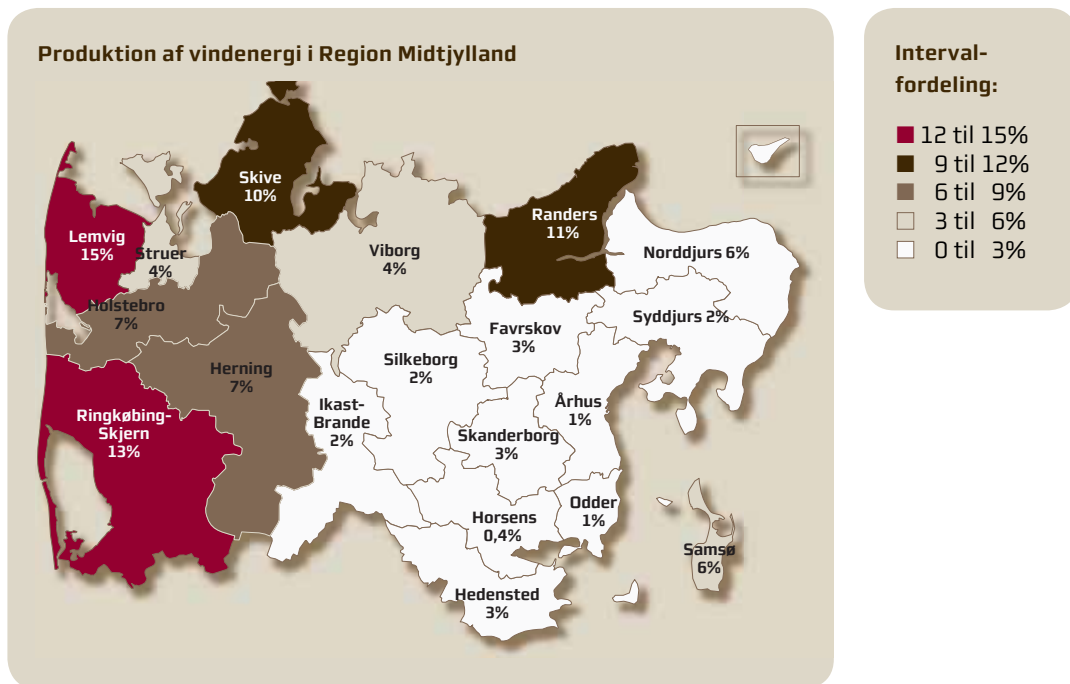
»Vi skal have mere forskning i, hvordan vi gemmer den overløbsenergi, der er fra f.eks. vindmøller. Vi kunne benytte nogle bedre batterier, og vi kunne have nogle store tanke f.eks. i byerne, så vi kunne opbevare den energi, der er i overløbstiden. Så kunne vi bruge det dagen efter.«

Ernst Greve

»Vi skal have de lokale elselskaber i gang med at investere i vedvarende energi, fordi de er andelsejede, og det er almindelige mennesker. Og vedvarende energi er decentral, så derfor er det der, slaget skal slås - og de har nogle penge, der kan bruges til det.«

Christian Bundgård

Til havs med møllerne

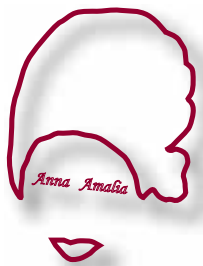
Der skal satses på havbaserede vindmøller, langt fra boliger – men visse affolkede områder med store landbrugskoncentrationer kunne også øremærkes til vindenergi/biogas-produktion – de kunne blive en slags »industriområder« uden bosætning. Alle dele af regionen bør bidrage til vedvarende energiproduktion og tage deres andel af generne.

Sats på nye teknologier

Forskningsmæssigt skal der satses på konvertering af vedvarende energi til brint og udvikling af andre lagringsteknologier. Opbevaringsproblemet skal løses for f.eks. at udnytte overskudsstrøm fra vindmøller.

Billig el på vejene

Billig overskuds-el kan bruges til elektrificering af jernbanerne, og overløbs-el kan anvendes til natlig godstrafik. Eldrevne tog kunne bruges til godstransport for at nedbringe lastbiltransport. Der kan satses på el-biler, som er mere effektive end brintbiler.

**Bidrag med flere gode ideer
og plant dem på www.annaamalia.dk**
